

MET ÉÉN MUISKLIK BEN JE KLAAR. NEGEN WEGEN NAAR...

INSTANT MASTERING

Wat een gedoe! Na al dat harde werken van arrangeren, opnemen, sounds maken, editen en compileren, moet je het zaakje ook nog eens mixen en masteren. Wat zou het lekker zijn om op één knop te kunnen drukken waarbij dat allemaal automatisch voor je wordt gedaan.

door Sander van der Heide sander@sandervanderheide.nl

Met AI is tegenwoordig alles mogelijk, lijkt het. Stemacteurs hoeven niets meer in te spreken, fotografen hoeven niets meer te fotograferen en dit artikel had waarschijnlijk ook door ChatGPT geschreven kunnen worden. En de resultaten zijn soms nog niet eens zo slecht en soms zelfs beter dan wat een professional had kunnen doen. De dag dat we honderd audiosporen in een app gooien en daar een mooie mix in de stijl van Bob Clearmountain uit terugkrijgen, komt zeker dichterbij. Maar daar zijn we echt nog niet! Een plugin en app die je stereomix

klaarmaakt voor distributie, daar zijn er meerdere van, en de laatste tijd worden deze AI-masteringtools verrekte goed. Of ik hier over een paar jaar mijn baan als mastering-engineer door kwijtraak? Ik weet het niet. Dat deze tendens niet meer is te stoppen, dat weet ik wel. En daarom leek het me wel aardig om eens een vergelijking te maken tussen deze tools, of het een nou een plugin is (offline) of een onlinedienst. Aan de hand van een paar mixen die ik door de jaren heen gemasterd heb, nam ik de proef op de som met negen masteringtools.

INFO:

- formaat: Windows/Mac/iOS (standalone en plugin)
- prijs: € 149,- (Win/Mac), gratis (iOS)
- 10 dagen demoversie

ikmultimedia.com

HET OORDEEL

- + makkelijk in te stellen
- + bruikbaar resultaat
- kwaliteit limiter

Lurssen Mastering Console

Dit is een plugin/app die geen AI toepast, maar wel met één druk op de knop een master maakt in de stijl die jij kiest: Pop, Rock, Jazz, Classical, EDM, Hip-Hop, en dan ook nog met enige variaties. Aan de hand van die stijl wordt een vaste masteringketen met de juiste instellingen opgeroepen, allemaal van tevoren ingeregeld door mastering-engineers Gavin Lurssen en Reuben Cohen. Waarschijnlijk zijn deze daarna gesampled en heb je dus geen mogelijkheden om een attack- of releasetijd aan te passen. Het is dan een kwestie van door de verschillende settings heen te gaan en te luisteren. Klankkleur en gain zijn gelukkig wel aan te passen, zodat je in paar korte stappen een bruikbaar resultaat hebt. Jammer dat de ingebouwde digitale limiter niet zo transparant is en geen instelmogelijkheden heeft.

LandR

LandR gebruikt zelf de slogan 'The First, The Best', en het eerste gedeelte klopt zeker: dit was de eerste online AI-gebaseerde online masteringdienst. Door de jaren heen is de dienst sterk verbeterd in kwaliteit en heeft tegenwoordig ook een plugin. Zo te horen levert de plugin hetzelfde resultaat als de onlineversie, alleen hoeft je hier niet te wachten op het eindresultaat en kun je gelijk feedback geven op het resultaat, door kleine tweaks te maken met een eq, compressor, stereo widener, de-esser en loudness maximizer. Op basis van een klein stukje audio – 'choose wisely' – krijg je drie verschillende opties: Warm, Balanced en Open. Bij alle drie was ik toch een tijdje bezig om het zo te tunen dat ik iets kreeg wat ik vond werken. Uiteindelijk zat ik dus gewoon weer zelf te masteren.

INFO:

- formaat: online, vst/au/aax-plugin
- prijs: € 19,99 per maand of € 299,- voor de plugin

landr.com

HET OORDEEL

- + veel tuning-opties
- + plugin gratis bij duurder abonnement
- werkt op basis van klein stukje audio
- geen outputgain

INFO:

- formaat: onderdeel van Logic Pro voor Mac en iPad
- prijs: € 229,- (standalone), € 4,99 per maand (iPad)
- 90 dagen demoversie van Logic Pro

apple.com

HET OORDEEL

- + snel een bruikbare master
- + niet overdreven hard of plat
- werkt alleen met Logic
- klankmatig wat ruw

Logic Pro Mastering Assistant

Dit is een nieuwe module die is toegevoegd aan de laatste versie van Logic Pro voor Mac, alsook voor de iPad-versie. Zodra je de module opent, wordt er een analyse gemaakt van het hele project. Hieruit volgt dan een gemiddelde setting voor het gehele nummer, een combi van equalizer, compressor, stereo-widener en limiter. De mate van eq-correctie is aanpasbaar en met high shelf, low shelf- en mid-band kun je het geheel bijsturen. Ook de mate van compressie, luidheid en breedte van de mix zijn instelbaar, vergelijkbaar met LandR. De peak-levels op -1dB en luidheid van -14lufs is de standaard instelling, wat me geruststelt. Dankzij Loudness Compensation kun je precies horen wat het verschil is tussen voor en na de mastering, zonder dat je door het verschil in luidheid wordt beïnvloed. Dit is vooral slim als je de verschillende Character-keuzes toepast: Clean, Valve, Punch en Transparent, omdat deze ook in level wat verschillen. Artistiek gezien komt het heel dichtbij wat ik met een mastering zou doen, maar het mist verfijning en klinkt wat 'gruizig'.

Masterchannel

Een onlinedienst die na het uploaden van je audiobestand, enige minuten de tijd neemt om allerlei analyses en instellingen te maken (althans, zo lijkt het). Het resultaat kun je met een before/after-schakelaar vergelijken met de onbewerkte track (helaas niet met volumecompensatie). Dit gedeelte is gewoon gratis te doen. Ben je tevreden met het resultaat, dan kun je met een betaalde account de master downloaden. Ze zijn bij Masterchannel blijkbaar erg zeker van hun zaak: er is één versie, geen keuze dus, en aanpassingen zijn niet mogelijk. Jammer, want het resultaat zou met wat kleine tweaks goed bruikbaar zijn. Je hebt wel de optie om voor 5 dollar per maand extra een versie te ontvangen in de stijl van mastering-engineer Wez Clarke, waarbij ik alleen wat meer level en meer laag kon waarnemen.

INFO:

- formaat: online
- prijs: \$25 per maand

masterchannel.ai

HET OORDEEL

- + goed resultaat
- geen aanpassingsmogelijkheden

INFO:

- formaat: online
- prijs: € 24,- per maand, € 108,- per jaar

emastered.com

HET OORDEEL

- + projecten op te slaan en te delen
- + referentietrack voor ander resultaat
- te heldere masters

BX Style Creator

Met de tientallen plugins die Brainworx heeft gemaakt, was het natuurlijk wachten op een app die de techniek achter deze plugins combineert tot één centrale mastering-plugin. Bij Brainworx noemen ze het: 'Computer-Guided Mastering, Fully adjustable computer-assisted batch processing'. Na een analyse heb je de keuze uit acht tot de verbeelding sprekende stijlen als LA Punch, Miami Loud en London Smooth. Ze klinken allemaal heel erg verschillend en je hebt een enorm pallet aan instelbare parameters. Ondanks dat de processing supersnel is, heeft deze werkwijze nu nog één groot probleem: je kunt niets realtime beluisteren. Oftewel, je bouncet je helemaal suf aan versies. Het schijnt in de toekomst wel mogelijk te worden, maar nu is het eerder een tool om in één keer tien mixen naar elkaar toe te trekken. Online is er overigens een uitgekilde versie beschikbaar.

INFO:

- formaat: standalone app voor Mac, online
- prijs: onderdeel van Mega XL, online gratis (CD Master), \$ 6,99 per track (Label Quality)

mastering.studio

HET OORDEEL

- + supersnel
- + batchprocessing
- + veel parameters
- op dit moment geen preview-mogelijkheid

eMastered

eMastered is een onlinedienst die naast de masteringdienst ook de mogelijkheid geeft om je muziek gelijk te delen, zodat anderen met een link hier alvast naar kunnen luisteren (een functie waar overigens vanuit mijn klanten vaak vraag naar is ten behoeve van pers en radio). Na een paar minuten rekenwerk wordt een heldere en een zeer heldere master afgeleverd. Gelukkig niet zo gehypet, en je kunt wat instellingen aanpassen, hoewel ik de helderheid moeilijk weg kreeg. Als je geluk hebt, kun je met een referentietrack de algoritmes wat sturen, zodat je een op de referentie gelijkende master krijgt. Dan moet je mix natuurlijk wel van eenzelfde opbouw zijn.

Waves Online Mastering

Waves biedt net als Brainworx een online mastering tool, maar helaas geen offline app. De online versie kost ook nog eens \$ 5,99 per track en het resultaat is gewoon vergelijkbaar met de andere testkandidaten. Een paar instellingen, drie stijlen (Precise, Organic en Elevated) en wat extra hoog of laag erbij en dat is het. Jammer, want het resultaat klinkt best oké, alhoewel de stem vaak een iets te middy geluid had gekregen. Uitgangsniveau en de mate van maximizing zijn toch wel dingen die je wilt aanpassen, en die optie is er niet.

INFO:

- formaat: online
- prijs: \$ 5,99 per track

waves.com/online-mastering

HET OORDEEL

- + interessant als je af en toe een track hebt
- + net te weinig aanpassingsmogelijkheden
- kostbaar bij meerdere tracks

Izotope Ozone 11

De werkwijze in Ozone bevat me wel: een mastering-assistent die aan de hand van het materiaal al een setting maakt met een eigen selectie aan plugins in een zelfgekozen volgorde. Het resultaat is echter niet zo constant. De ene keer is het een prachtig begin naar een goede master; de volgende keer is de processing te heftig en uit balans (veel te veel laag en hoog). Het helpt nog weleens om een ander stukje uit de mix als voorbeeld te gebruiken. De nieuwe plugins in het Ozone Advanced-pakket zijn echt kwalitatief fantastisch en vrij uniek (Impact, Stabilizer) en met Master Rebalance kun je zelfs een instrument in de mix harder of zachter zetten. Een mastering-engineer zou alleen met dit pakket al uit de voeten kunnen.

INFO:

- formaat: Windows, Mac, aax/au/vst3-plugin
- prijs: Standard € 219,-; Advanced € 439,-
- 10 dagen demoversie

izotope.com

HET OORDEEL

- + kan een goed startpunt zijn
- + op elk punt aan te passen
- prijzig voor alleen AI-mastering

Bandlab Mastering

Bandlab valt onder dezelfde groep als Cakewalk, ReverbNation, Airbit. Ze maken plugins, verzorgen distributie, en online mastering is daarbij slechts een klein onderdeel. Het is volledig gratis en het is dan ook vrij eenvoudig. Uploaden, luisteren en kiezen tussen vier standen: Universal, Fire, Clarity en Tape. Universal was als enige te behappen; in principe bruikbaar, maar heeft dan ook niet echt karakter. Als je de kosten laag wilt houden, dan is dit je beste optie. Je kunt trouwens ook videobestanden uploaden voor audiomastering.

INFO:

- formaat: online
- prijs: gratis

bandlab.com

HET OORDEEL

- + eenvoudig in gebruik
- + gratis
- klankmatig niet fantastisch

Wat alle plugins (en zo te horen ook de diensten) gemeen hebben, is dat mastering-instellingen worden gemaakt op basis van een klein stukje audio, meestal het meest luide gedeelte. Die instelling wordt dan gebruikt voor de gehele track. Aan het feit dat je als mastering-engineer een refrein juist net even harder wil zetten of een drumfill net even wat zachter, wordt hier volledig voorbijgegaan. Ook nummers die erg in stijl of in bezetting veranderen, krijgen soms instellingen die bijvoorbeeld een zuigend effect op een stukje piano opleveren. De plugins hebben in ieder geval nog het voordeel dat je het resultaat op al deze punten kunt beluisteren en handmatig kunt corrigeren. Je kunt het zelfs automatiseren, maar in dat geval ben je eigenlijk al zo veel zelf aan het masteren, dat de plugin weinig zin heeft. Daarom ben ik het meest te spreken over de plugins die een startpunt geven en precies laten zien wat de instellingen zijn per onderdeel (eq, compressor et cetera), zodat je het zelf kunt afmaken, of eventueel ook onderdelen kunt vervangen door beter werkende plugins. Tot nu toe is dat alleen mogelijk bij Logic Pro en Ozone.

Als je de websites van al deze apps en diensten bekijkt, lijken ze allemaal de artiest en producer aan te spreken met leuzen als: 'Master your Music', 'Your Music, Your Sound' en 'Master Your Track Instantly'. Meerdere aanbieders bieden zelfs de mogelijkheid je track gelijk uit te brengen via hun distributiedienst. En ik

moet toegeven: sommigen geven resultaten die hiervoor prima voldoen. Het is uiteraard ook wel afhankelijk van wat je aanlevert. Een middelmatige mix kan best opknappen van een middelmatige mastering, maar een echt goede mix kan hierdoor gewoon worden verpest. Er zijn echter nog wel andere redenen om toch gebruik te maken van bovenstaande apps en diensten. Zo kun je als mix-engineer je mixen beter presenteren, sommige klanten kunnen immers gewoon nog niet goed horen waar het naartoe gaat, en een 80% master kan al wel een goed idee geven.

Ook als communicatie naar een mastering-engineer kunnen dit handige tools zijn. Niet op de manier dat een klant tegen je zegt: 'Het moet klinken als deze master'. In dat geval zeg ik: die heb je toch al? Maar eerder: 'In deze proef-master wordt de stem erg schel en heeft het refrein een anticlimax; kun je kijken of je dat met deze mix wel goed voor elkaar krijgt.' Door als mastering-engineer zelf zo'n plugin of dienst te gebruiken, kun je ook weer op ideeën gekomen. De keten die Lurssen in zijn plugin gebruikt, is zo anders opgebouwd dan hoe ik het zelf aanpak; met zoiets kun je gelijk weer gaan experimenteren. Net zoals ChatGPT je verder kan helpen met nieuwe inzichten. Voorlopig zie ik nog geen AI die mijn huidige werk gaat vervangen, maar mijn werkwijze zullen ze wel beïnvloeden.